

Vi söker tjärutallar !

Vi har planer på att bränna tjära så om du vet var det finns fina trärutallar så meddela gärna Göran Wallén (0400211424). Han kan lätt hämta dem med fyrhjulingen.

Tanken är att torrdestillera tjära vilket är en gammal metod för framställning till husbehov. I Projekt Runeberg finns en grundlig artikel om att bränna tjära på många olika sätt:

NÅGRA OLIKA SÄTT ATT BRÄNNA TJÄRA.

Bilder och anteckningar från västra Värmland.

Av

NILS KEYLAND.

Ej i mannaminne eller så långt tillbaka hörsagorna gå har inom de trakter, som här avses, tjära producerats i någon större utsträckning utöver ortens behov. Det mesta av tillverkningen har använts för husbehov eller sålts man och man emellan. En mindre del har gått till marknaderna eller närmaste stad för att där avyttras.

Hela artikeln kan läsas på Projekt Runeberg. Det är alltså gamla texter som inte mera är bundna av copyright som publiceras i Projekt Runeberg.

Det som är av intresse för oss är hur man använder en gryta (eller liknande):

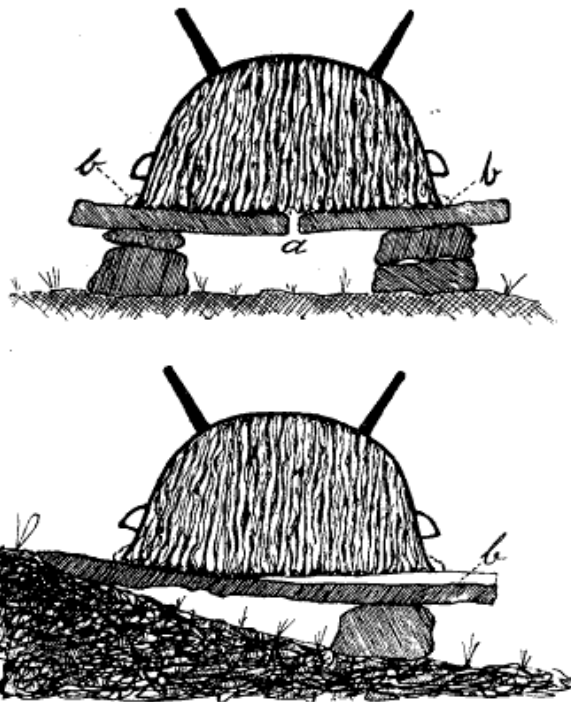

Fig. 12, 13. Tjargrytor, fyllda med töre. Tvärsnitt. I övre bilden utgöres avloppet av ett hål, *a*, mitt i hallen; i den undre av en huggen ränna, *b*, som löper ut till hallens kant. Brunskog.

cirkelrunda, halvklotformiga typen. I denna reses fint späntad törved samman så tätt som möjligt. Vedens längd får icke överstiga grytans djup. När grytan är fylld, stjälpes den på hallen med botten upp. Kring kanten tätar man omsorgsfullt med en smet av lera, så att luftens tillträde förhindras. Omkring och på grytan hopas sedan brandved, som tändes. Brasan underhålles, och vid fortsatt eldning blir hettan inuti grytan så stark, att tjäran nedsmälter. Genom hålet eller rännan — vad som nu för tillfället utgör avlopp — rinner den ned i byttan, som står inunder.

En anordning av här beskrivna slag finnes i fig. 14 avbildad. Ovanpå den skålformiga hallen kvarligger ett lager av kol och aska, delvis överväxt med mossor. Tjäran har haft sitt utlopp genom ett litet runt hål i hallens mitt. I detta hål kvarsitter en pipa av järnbleck stucken i vertikalt läge. Tjärkärlet infördes genom den å bilden synliga öppningen.

("Töre" är tjärustickår ...)

Göran hade hittat en beskrivning hur man bränner tjära i tunnor och det finns det mycket av (gamla oljetunnor). Man kan själv få bra tjärutallar genom att barka växande träd men lämna en fem cm barkstrimla kvar. Den metoden tar emellertid tre år så vi skulle vara intresserade av färdiga tjärutallar.

Tjära är ett utmärkt impregneringsmedel och klibbar inte alls i motsats till vad folk tror. Vi målade vår dörr i bastun i Medåker med tjära och drog på så den rann men det drog allt in i träet och var torr och gyllenbrun efter en tid. Men då man målar så lönar det sej att värma tjäran ordentligt så den är lättare att stryka.

Varningens ord: Använd enbart dalbränd tjära ! Absolut INTE stenkoltjära som är en helt annat sak och som innehåller gifter och kemikalier som närmast förstör trä.